

Koliko se dobro poznajemo?

Rezultati istraživanja o stavovima
srednjoškolaca o Evropskoj uniji

PRETHODNA ISTRAŽIVANJA

- ▶ Do danas, relativno mali broj istraživanja bavi se mladima kao posebnom kategorijom:
 - ▶ *Mladi u Srbiji 2018/2019(2019),*
 - ▶ *Alternativni izveštaj o položaju i potrebama mladih u Republici Srbiji (2018),*
 - ▶ *Srbija i Evropa u očima mladih (2016),*
 - ▶ *Stavovi mladih o EU (2015).*
- ▶ Više od 1/3 mladih bi glasao protiv ulaska Srbije u EU, kao i veliki procenat mladih ne zna kako bi glasao/ili ne bi glasao.
- ▶ Reakcije mladih na pojam Evropske unije su u najvećoj meri neutralne i ravnodušne, a najmanje pozitivne.

- ▶ U poređenju sa drugim starosnim kategorijama mladi **imaju najmanje poverenja** u Evropsku uniju i najmanje podržavaju ulazak Srbije u EU.
- ▶ Veliki procenat mladih smatra da **nemaju dovoljno informacija o EU**, da takvih informacija ima nedovoljno u školskim programima, odnosno da ih nema uopšte.
- ▶ 1/3 mladih smatra da **Srbija nikada neće ući u EU**, a najviše je mladih koji procenjuju da će se to desiti za 10-15 godina.
- ▶ Jedino istraživanje koje u fokus stavlja srednjoškolce, kao posebnu starosnu kategoriju, sprovedeno 2014. godine i objavljeno pod nazivom:
- ▶ ***Istraživanje o informisanosti učenika beogradskih srednjih škola o EU (2014).***

METODOLOGIJA

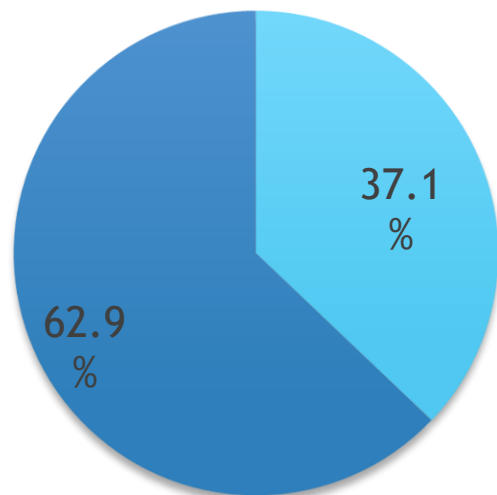
-
- ▶ U istraživanju je učestvovalo:
 - ▶ **995** učenika
 - ▶ iz **25** srednjih škola
 - ▶ iz **4** regije u Srbiji - Vojvodina, Beograd i okolina, Zapadna Srbija i Šumadija, Istočna i Južna Srbija.

 - ▶ Instrument - Uptinik
 - ▶ 4 dela - 30 pitanja:
 - ▶ I deo – socio- demografski podaci
 - ▶ II deo - informisanost o EU
 - ▶ III deo – pridruživanje Srbije EU
 - ▶ IV deo – poznavanje EU

Socio-demografske karakteristike uzorka

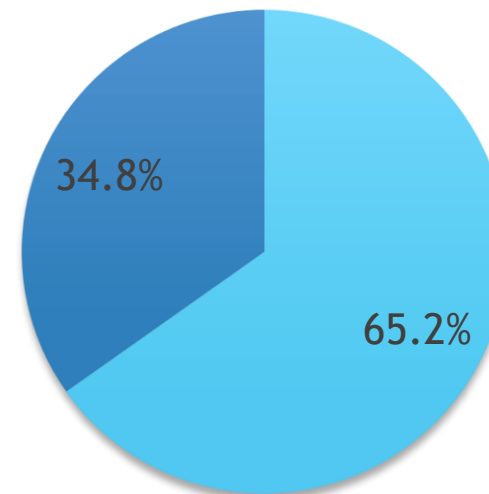

Pol

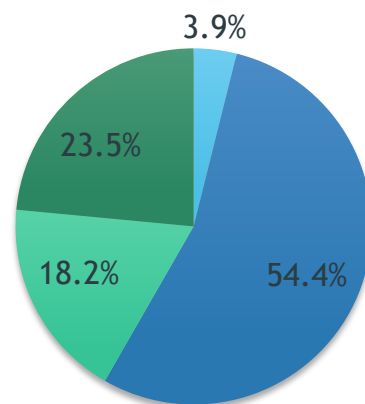
■ Muški ■ Ženski

Mesto stanovanja

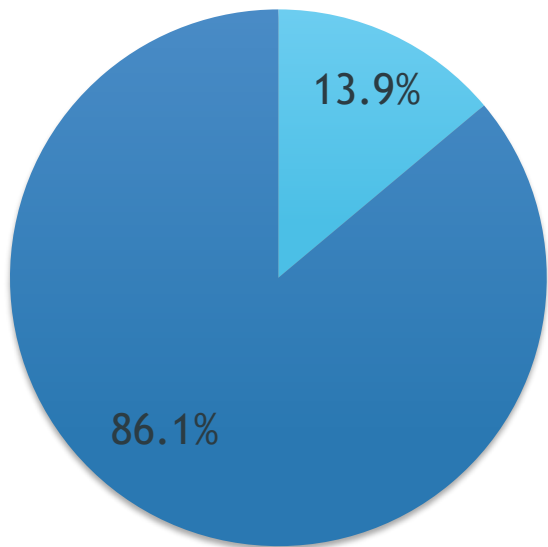
■ Grad ■ Selo

Finansijska situacija porodice

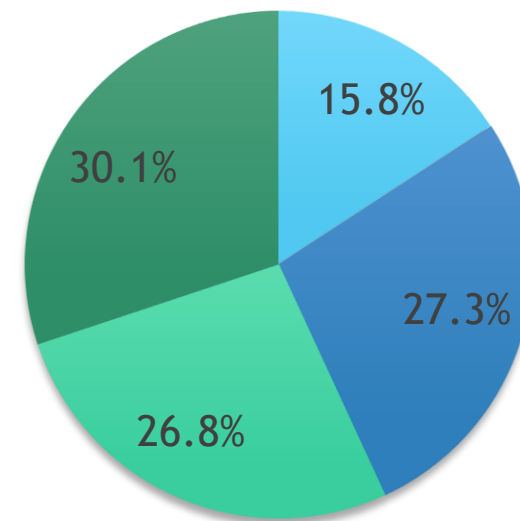
■ Lošija od proseka
■ Prosečna
■ Bolja od proseka
■ Ne mogu da ocenim/ Ne želim da se izjasnim

Tip škole

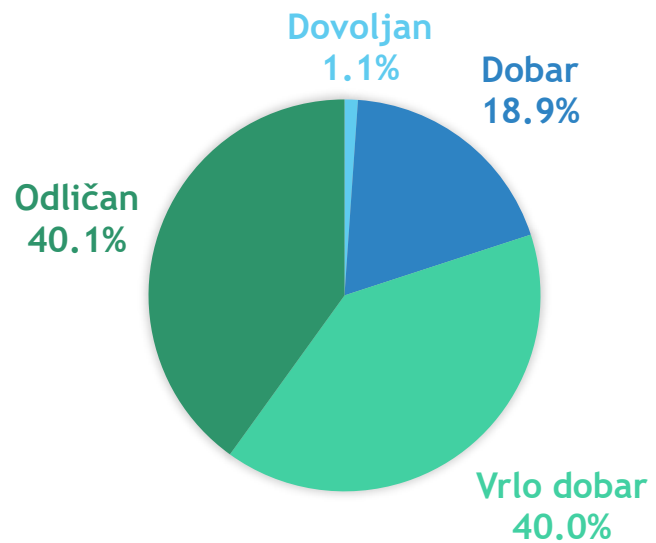
■ Gimnazija ■ Srednja stručna škola

Godina srednjoškolskog obrazovanja

■ I ■ II ■ III ■ IV

Uspeh u prethodnoj školskoj godini

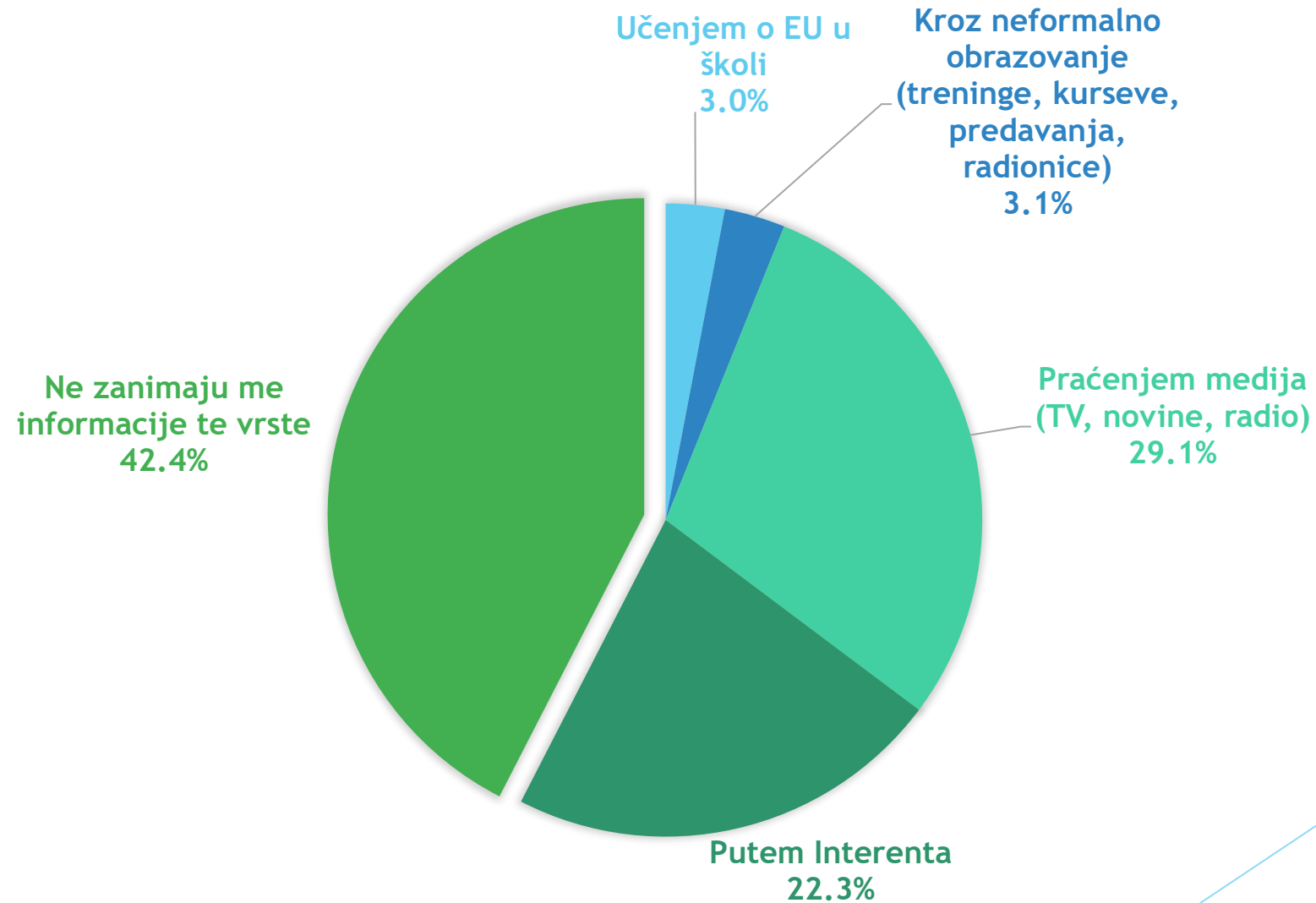

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

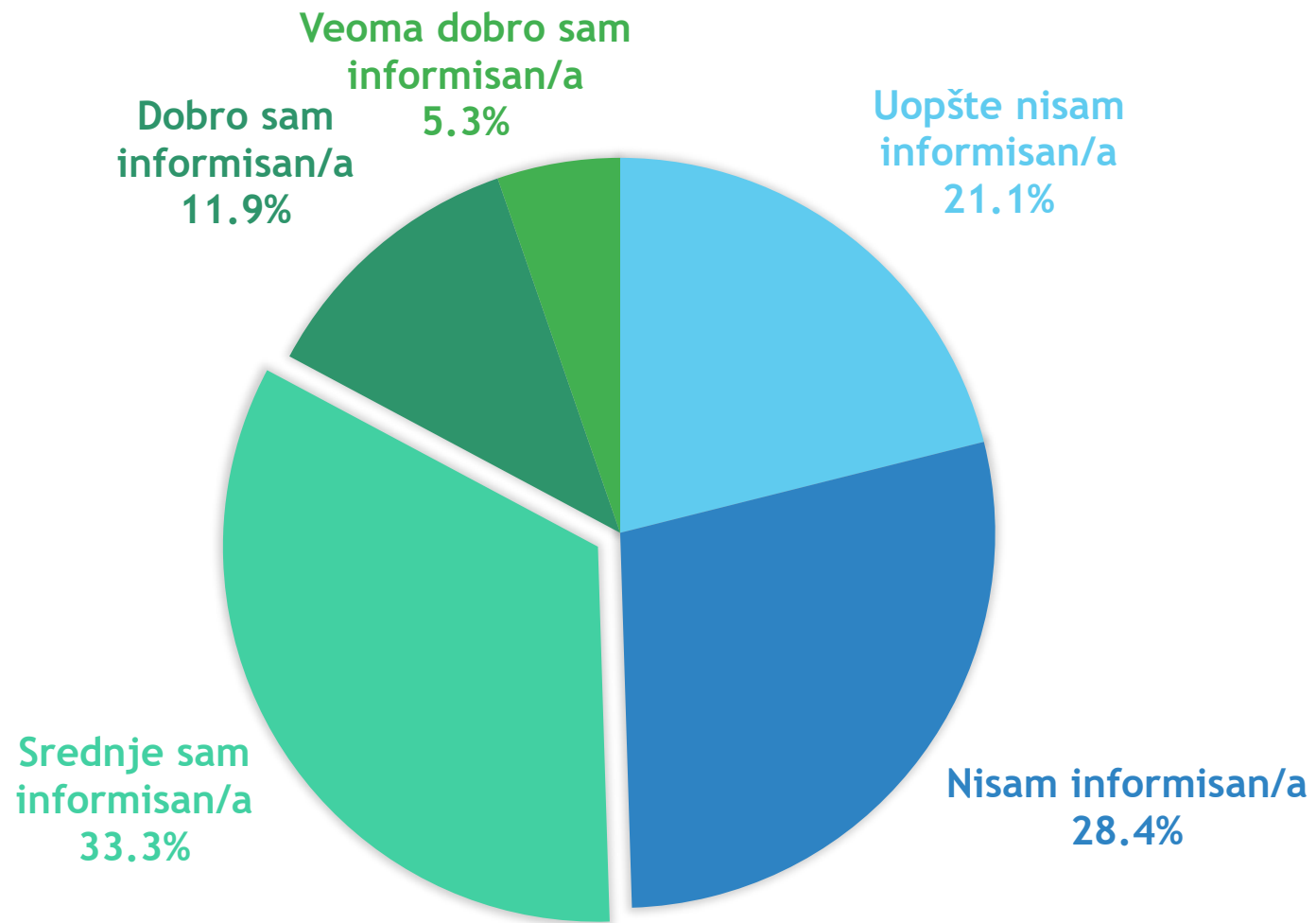

Informisanost o Evropskoj uniji

KAKO SE NAJČEŠĆE INFORMIŠETE O EVROPSKOJ UNIJI?

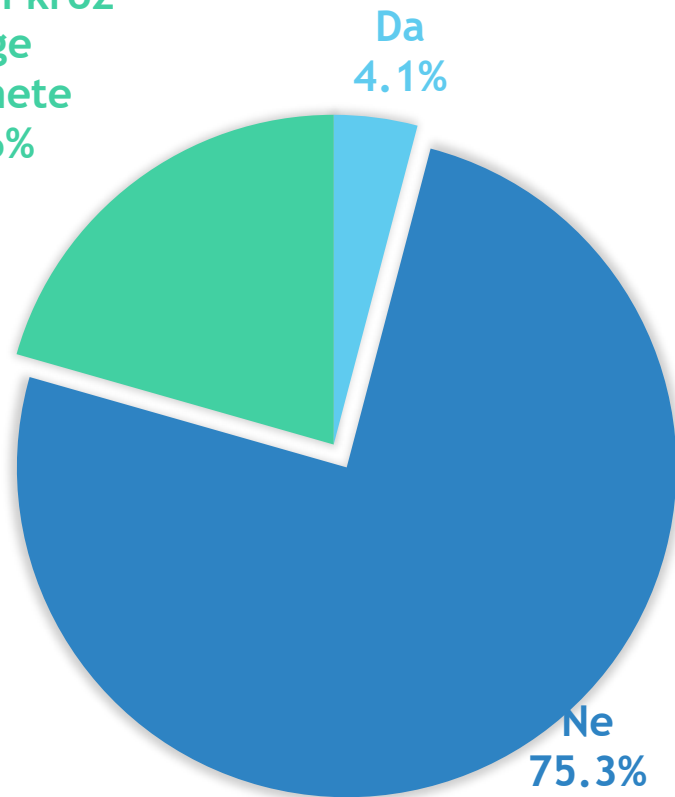

U KOJOJ MERI STE VI LIČNO INFORMISANI O EVROPSKOJ UNIJI?

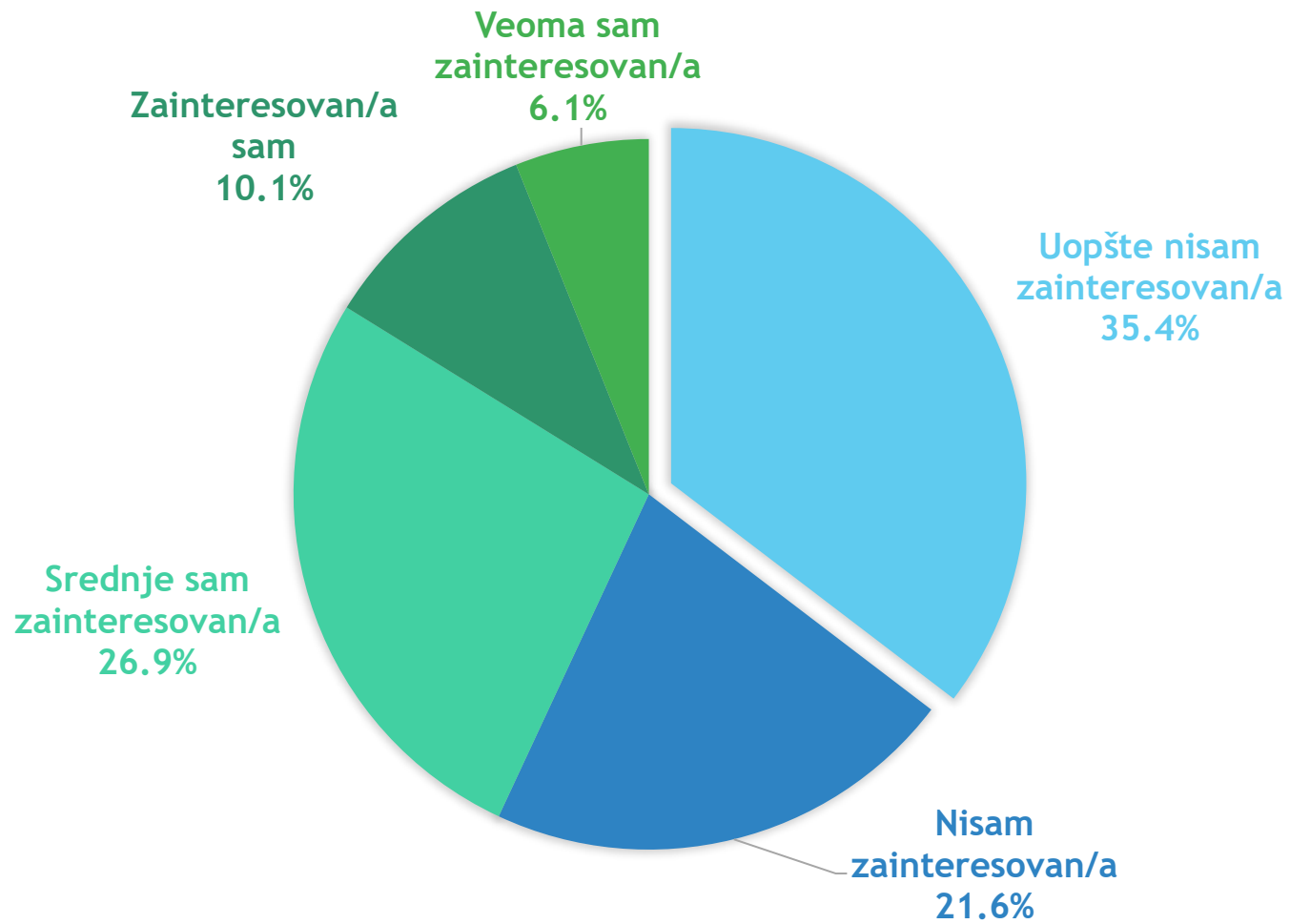

DA LI UČITE U ŠKOLI O EVROPSKOJ UNIJI U OKVIRU POSEBNOG PREDMETA?

Učim, ali kroz
druge
predmete
20.6%

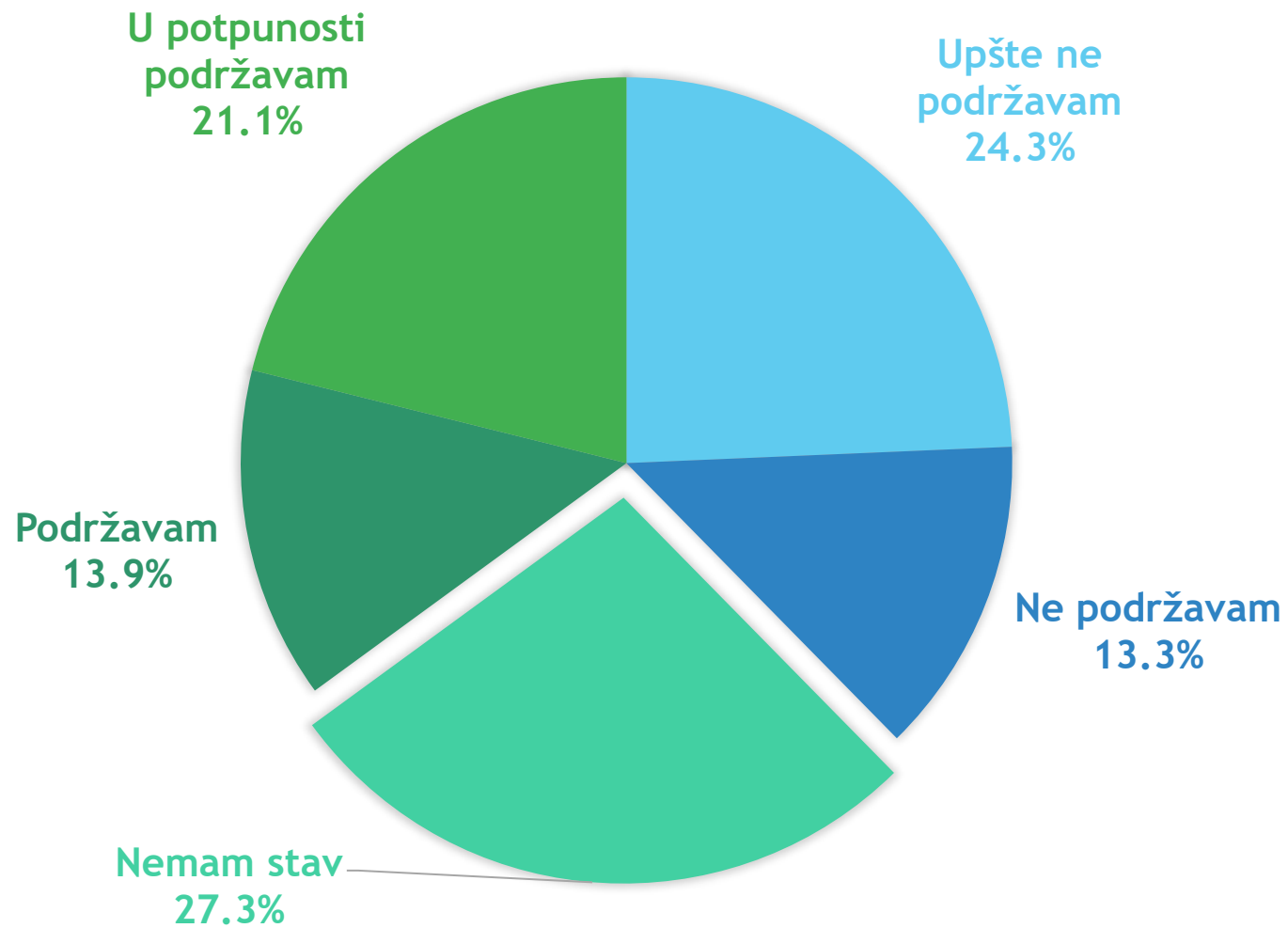
U KOJOJ STE MERI ZAINTERESOVANI DA DOBIJETE INFORMACIJE O EVROPSKOJ UNIJI?

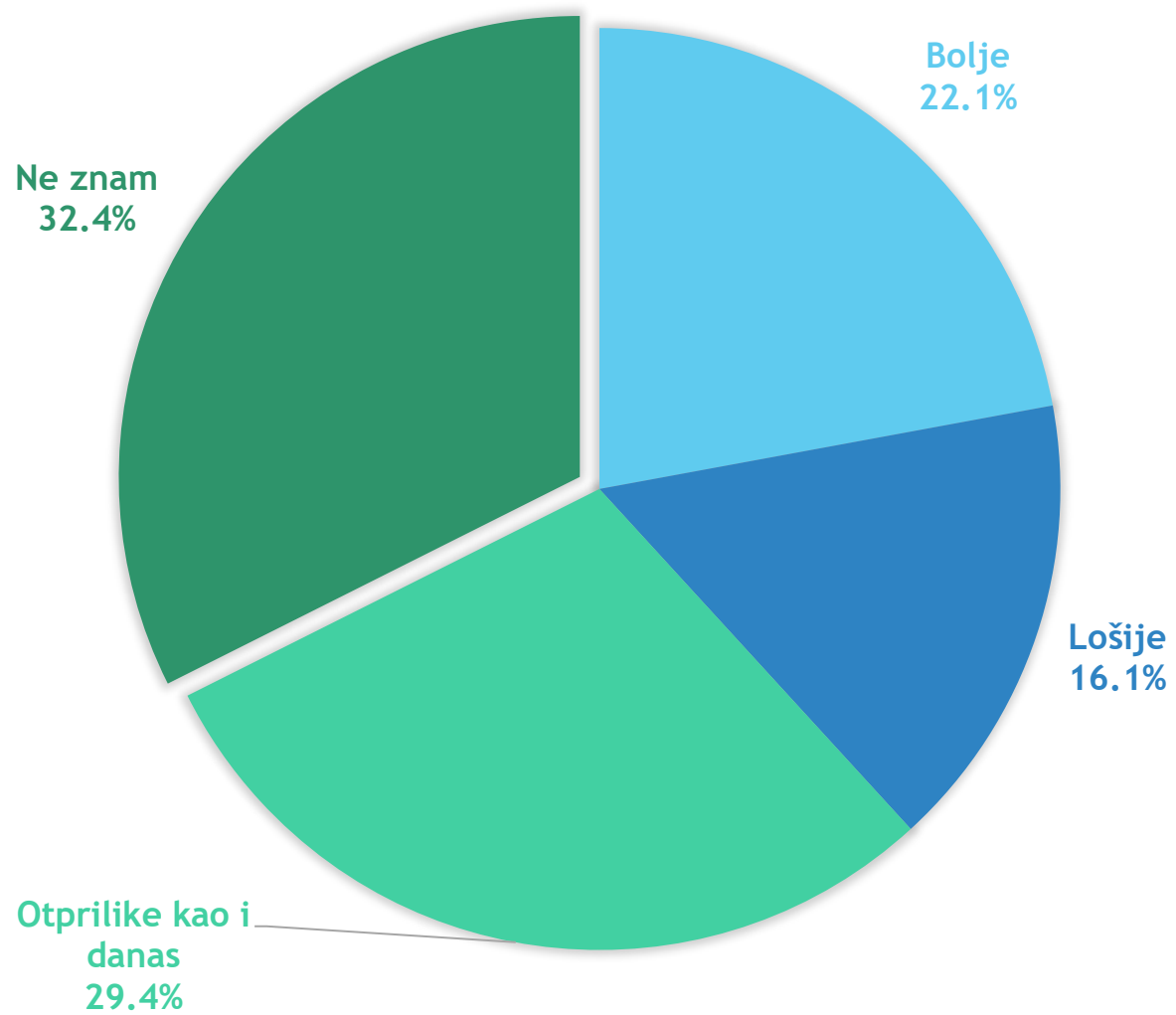

**Stavovi o pridruživanju
Srbije Evropskoj uniji**

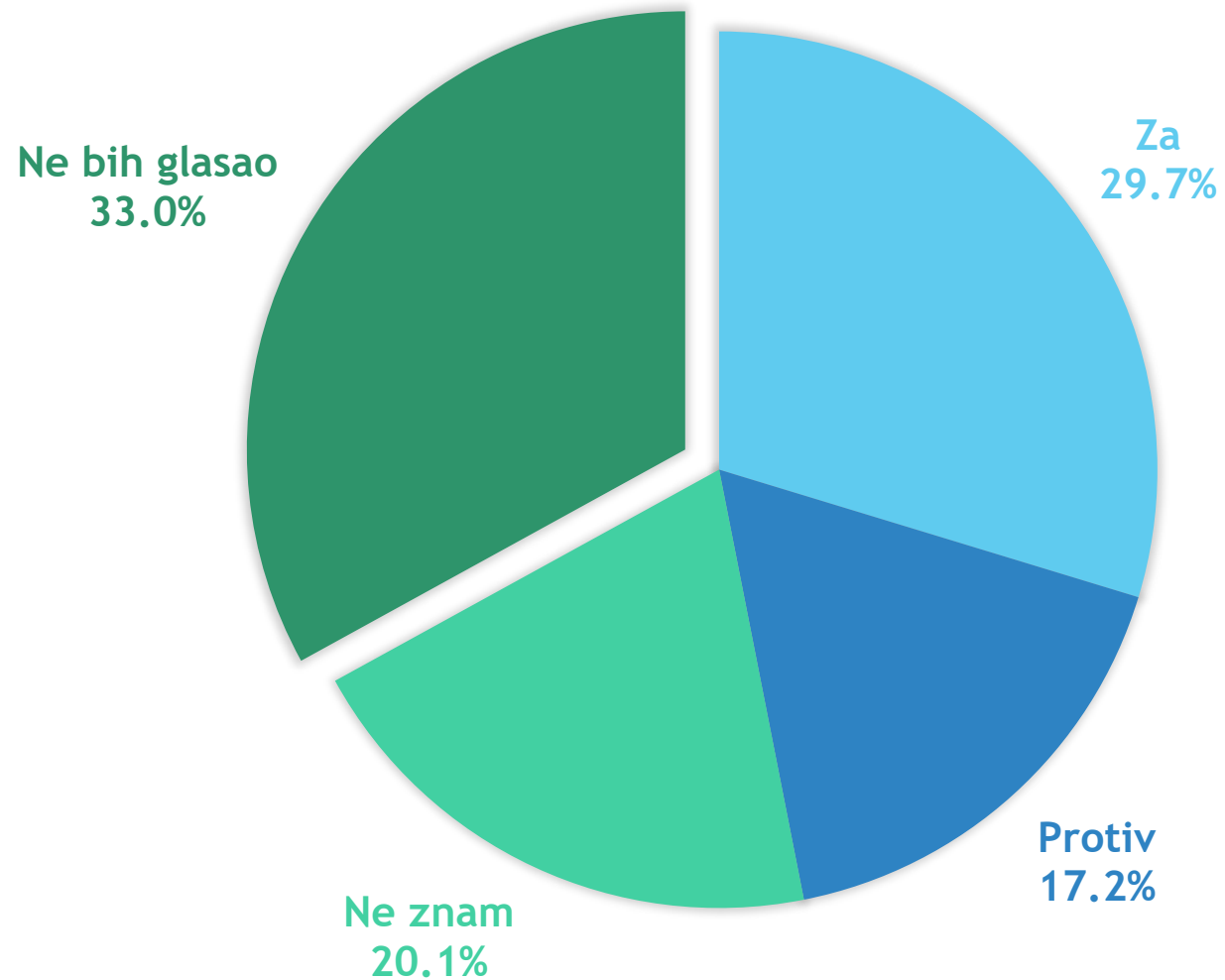
U KOJOJ MERI PODRŽAVATE PRIDRUŽIVANJE SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI?

KAKO ĆE SE ŽIVETI U SRBIJI NAKON NJENOG ULASKA U EVROPSKU UNIJU?

KADA BI SE SUTRA ODRŽAVAO REFERENDUM O ULASKU SRBIJE U EVROPSKU UNIJU, KAKO BISTE VI GLASALI?

► Razlozima zbog kojih ne bi glasali za pridruživanje, ispitanici su navodili:

- „Još veće zaduživanje“
- „Ne bi došlo do promene na bolje“
- „Puno pravila i ograničavanja razvoja Srbije“
- „Nemam dobro mišljenje o EU“
- „Sve će biti skuplje“,
- „Zemlje u Evropskoj uniji u krizi, EU se raspada“
- „Srbija nije spremna za EU“
- „Peduslovi ulaska Srbije u EU i priznavanju nezavisnosti Kosova i Metohije“
- „Loš odnos članica prema Srbiji i njihovog sistema vrednosti“

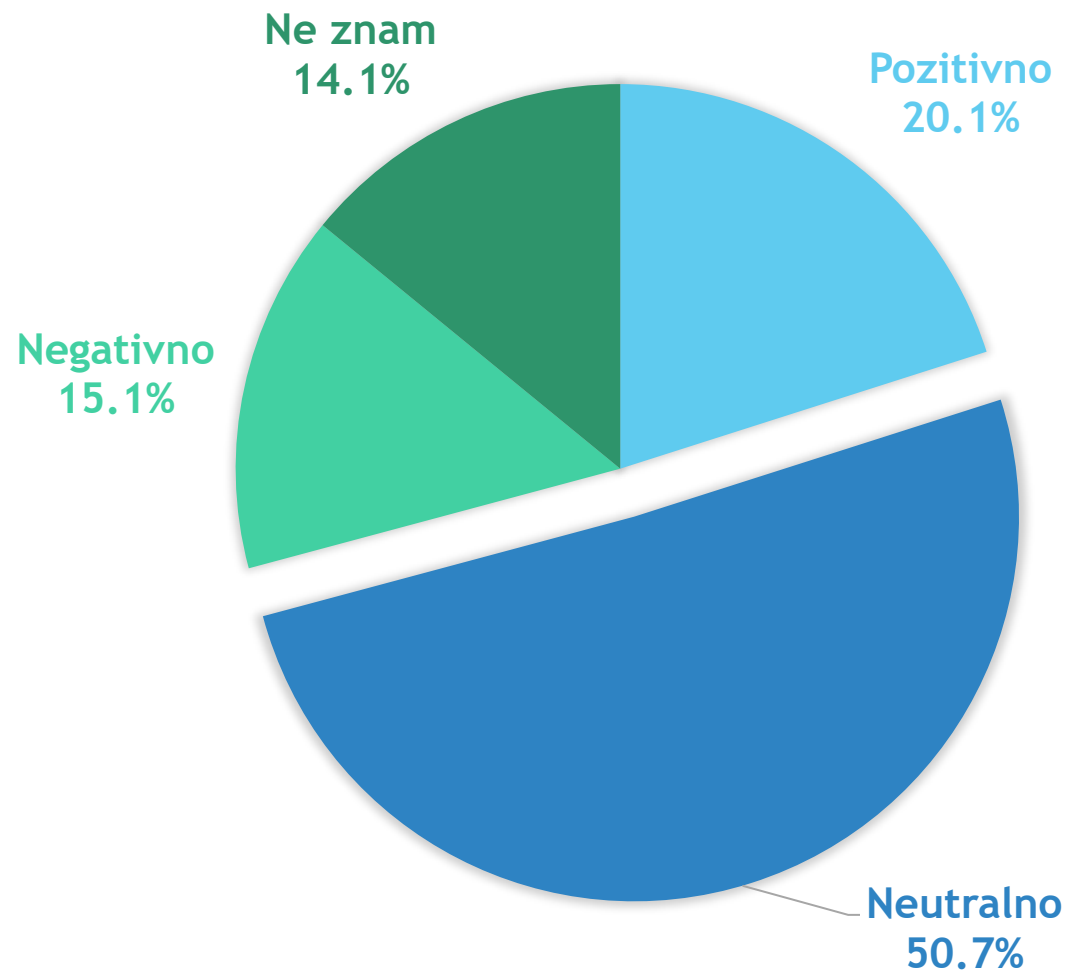

▶ Kao glavnu asocijaciju na Evropsku uniju ispitanici su navodili sledeće:

- „Putovanje bez pasoša i prostor bez granica“
- „Bolji standardi i život“
- „Uređeno društvo“
- „Iskorišćavanje manjih od strane većih zemalja“
- „Zakon i red“
- „Slobodna trgovina“
- „Bolja budućnost“
- „Odliv mozgova“
- „Nepotrebna pravila“
- „Prekid prijateljstva sa Rusijom“.

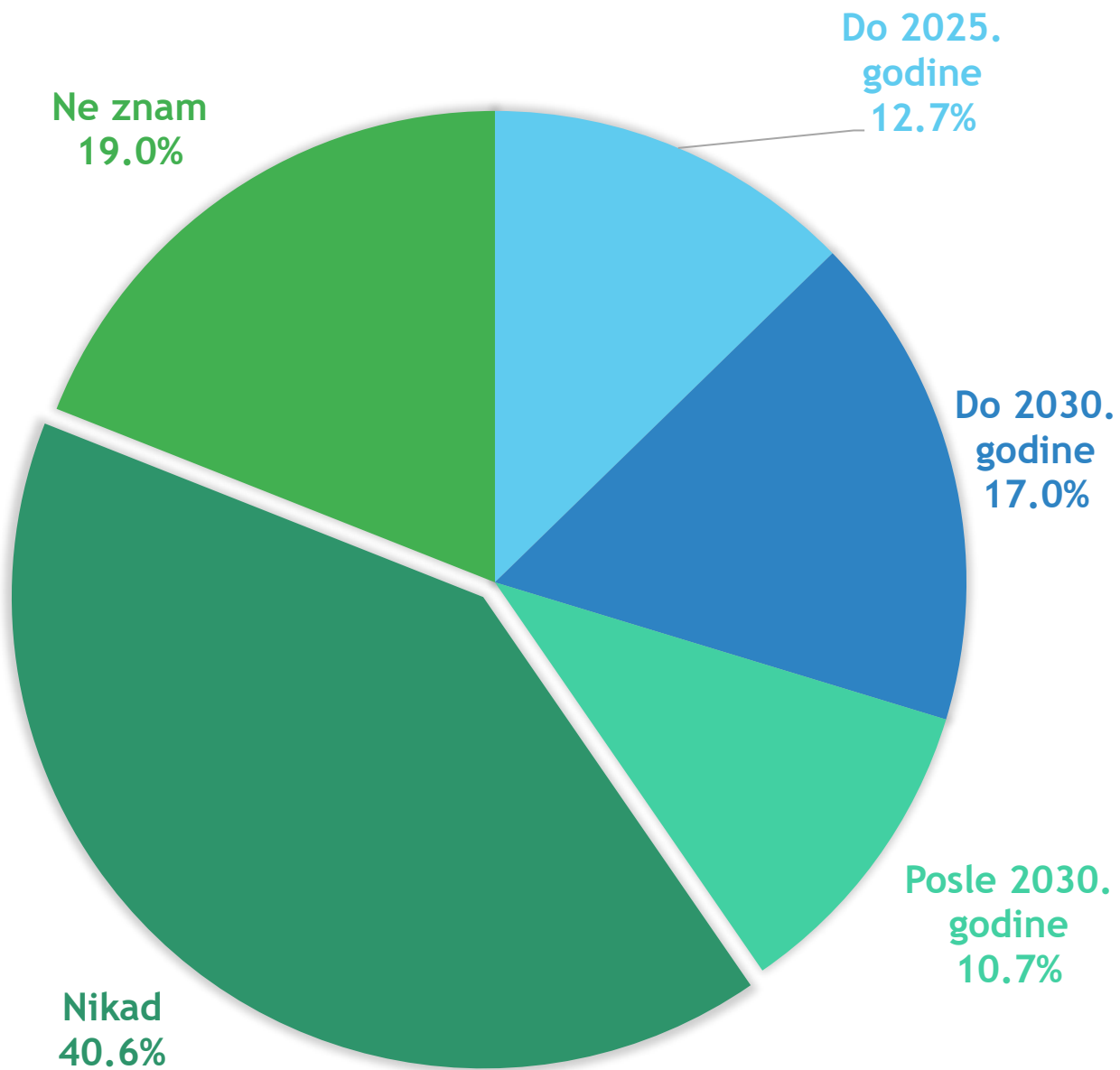

KAKVO JE VAŠE MIŠLJENJE O EVROPSKOJ UNIJI, GENERALNO?

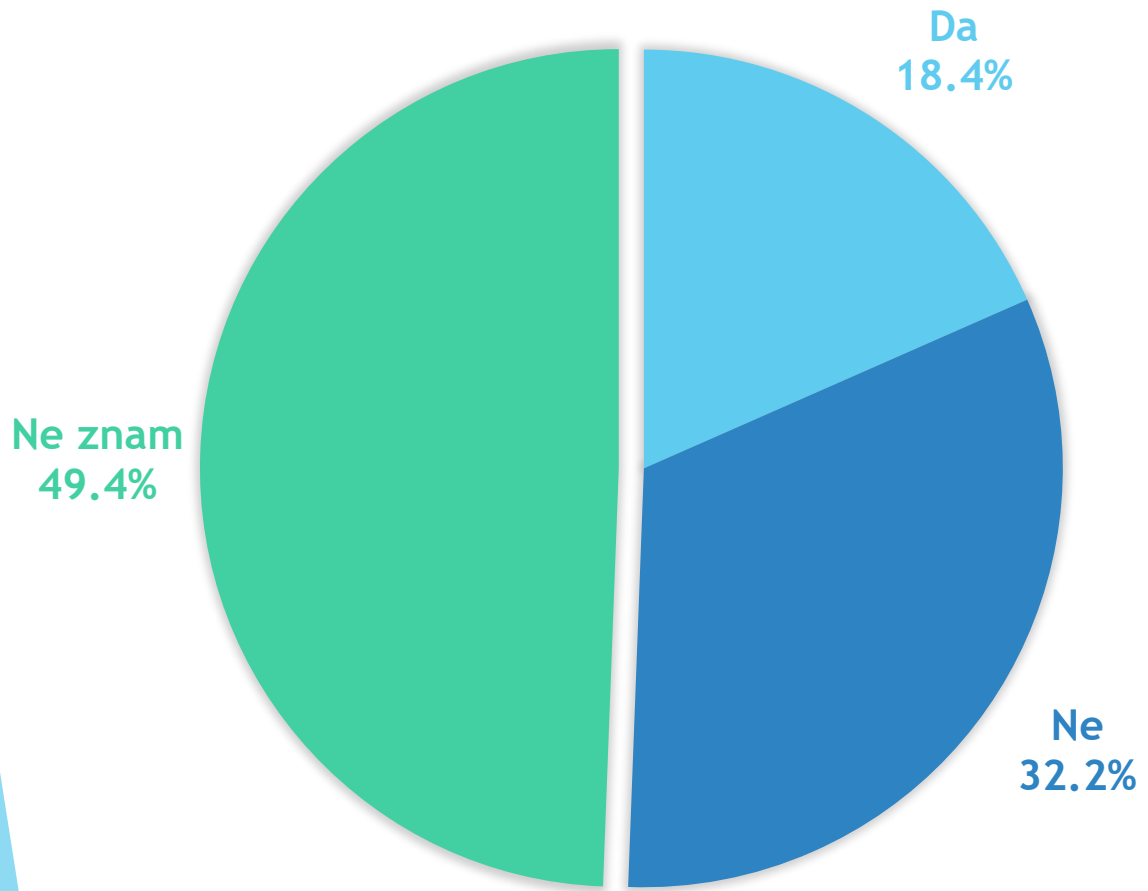

KADA SMATRATE DA ĆE SRBIJA POSTATI ČLANICA EU?

DA LI IMATE POVERENJE U EU?

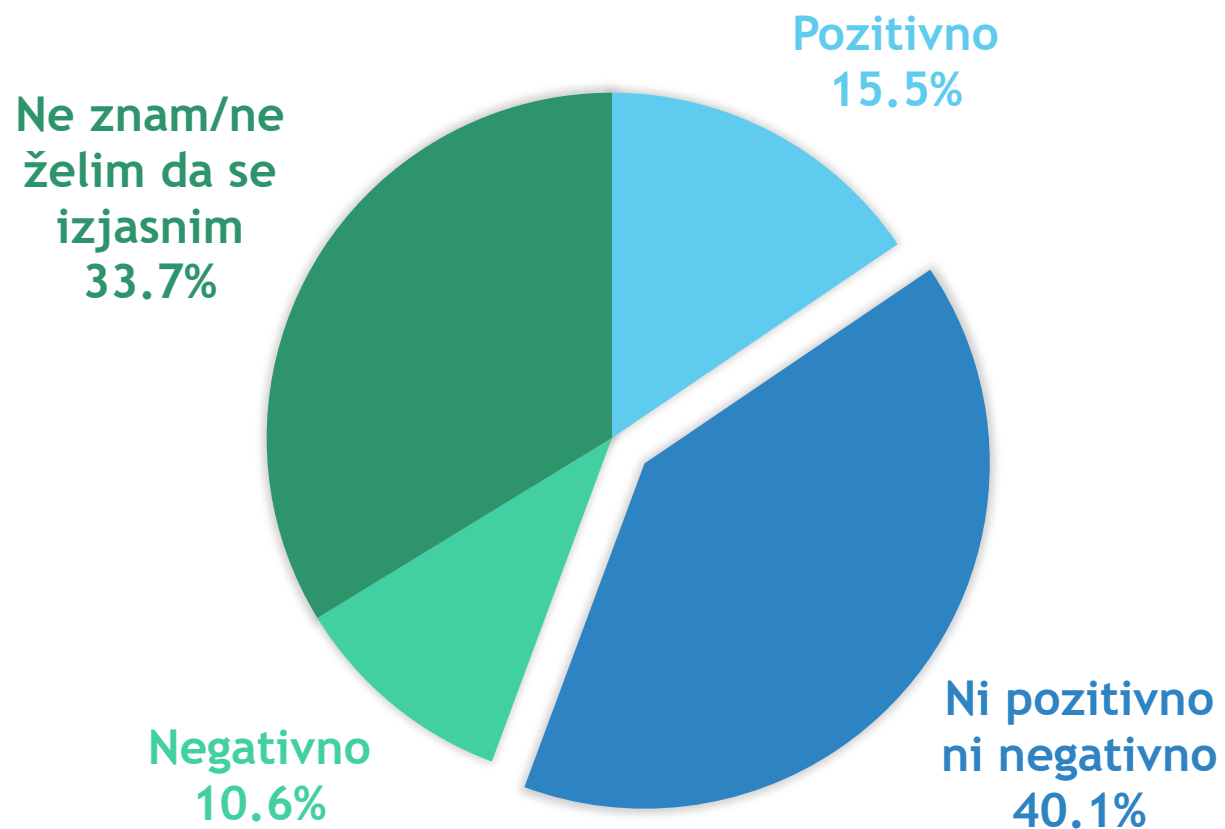

Prema mišljenju ispitanika,
ulazak Srbije u Evropsku
unije doneće:

Pozitivni aspekti ulaska Srbije u Evropsku uniju	N	Min.	Max.	Mean	Std. Deviation
Kvalitetniji i brži privrednii razvoj	981	1.0	5.0	3.209	1.2198
Viši životni standard ljudi	982	1.0	5.0	3.162	1.2129
Bolje upoznavanje kultura i religija drugih naroda	982	1.0	5.0	3.151	1.3332
Bolje mogućnosti zapošljavanja	981	1.0	5.0	3.504	1.3113
Bolje i kvalitetnije obrazovanje	980	1.0	5.0	3.290	1.3230
Bolja vojna zaštita Srbije	978	1.0	5.0	3.258	2.1592
Veće mogućnosti za putovanja i sklapanja prijateljstva	980	1.0	5.0	3.713	1.3546

Negativni aspekti ulaska Srbije u Evropsku uniju	N	Min.	Max.	Mean	Std. Deviation
Ugrožava nacionalni identitet srpskog naroda	981	1.0	5.0	2.957	1.4027
Narušava suverenitet srpske države	980	1.0	5.0	2.921	1.3586
Povećava mogućnosti privredne eksploatacije Srbije	980	1.0	5.0	3.263	1.1890
Čini Srbiju zavisnom od razvijenih evropskih zemalja	977	1.0	5.0	3.399	1.2546
Standardima i merama ograničava privredni razvoj Srbije	979	1.0	5.0	3.147	1.2272

KAKO ĆE ČLANSTVO U EVROPSKOJ UNIJI UTICATI NA VAS LIČNO?

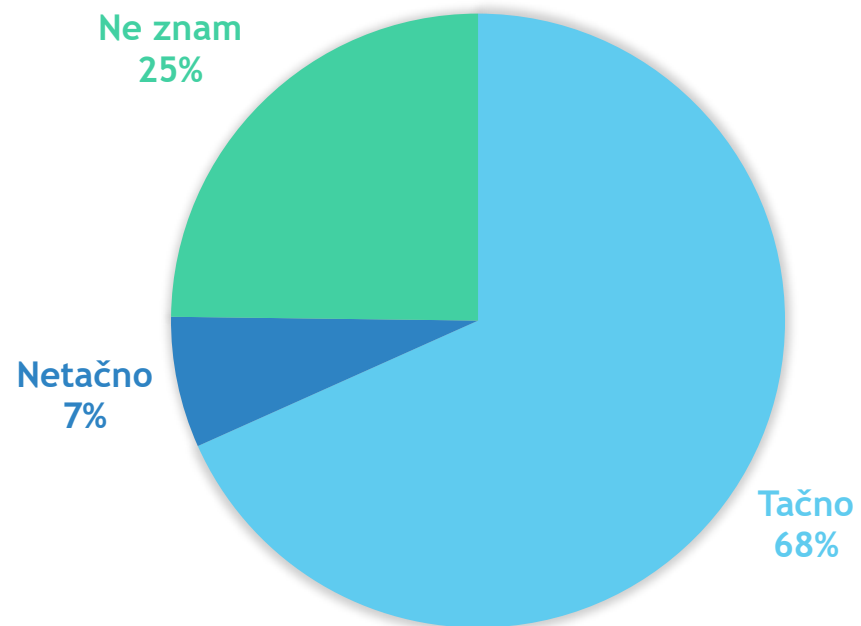
Znanje o Evropskoj uniji

- ▶ I deo - 5 test pitanja
- ▶ Polovina srednjoškolaca ima elementarno znanje o opštepoznatim činjenicama o Evropskoj uniji, a da oko između $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{3}$ ispitanika ne zna odgovore na pitanja.
- ▶ II deo - samoprocena
- ▶ Ispitanici u najvećoj meri svoje znanje ocenju kao osrednje (33,9%), zatim slede ispitanici koji smatraju da nemaju znanja 31%, odnosno da nemaju nikakva znanja 21,5%. Tek 13,6% ispitanika smatra da ima znanja o Evropskoj uniji.

SRBIJA IMA STATUS KANDIDATA ZA EU.

ZAKLJUČCI

► Kao jedan od osnovnih problema uočen u prethodnim, ali i ovom istraživanju jeste **značajna praznina u pogledu tema o EU u obrazovnim programima**, odnosno nedovoljna zastupljenost tema u vezi sa Evropskom unijom u nastavnim programima srednjih škola, **zbog čega većina mladih često svoje stavove i mišljenje o Evropskoj uniji zasnivaju na nepotpunim informacijama.**

- ▶ I pored evidentnih i brojnih korsi koji ulazak Srbije u Evropsku uniju može doneti, rezultati istraživanja pokazali su da srednjoškolci nemaju jasno izgrađen stav o EU, niti o procesu pridruživanja Srbije, gde preovlađuje neutralan stav prema većini pitanja koja se tiču ove teme.
- ▶ Jedan od razloga može biti nedovoljno pravih informacija i znanja koje o Evropskoj uniji imaju srednjoškolci, a što je takođe potvrđeno ovim istraživanjem.

A collection of school supplies including a ruler, pens, a notebook, and a pencil case.

Od ključnog značaja da se u narednom periodu obezbede savremeni oblici usvajanja raličitih informacija i znanja o EU, kroz uvođenje i obogaćivanje sadržaja o EU u nastavne programe, ali i kroz neformalno obrazovanje.

- ▶ Korišćenje inovativnih metoda edukacije mladih, mogu imati pozitivan uticaj na zainteresovanost mladih o temama u vezi sa EU, što posledično može doprineti većem razumevanju i podršci procesu pridruživanja Srbije EU.

The background is a collage of various educational and creative icons. On the left, there's a hand holding a blue pen writing on a red circle, a magnifying glass, a red and white striped bag, a blue circle, a green circle with the letter 'A', and a notebook with a line graph. In the center, a large yellow lightbulb with lightning bolts is prominent. To the right, there are gears, a hand holding a pencil, a hand holding a red box, and various geometric shapes and arrows. The overall theme is learning, innovation, and problem-solving.

INEES rešenje

INEES projekat predvideo je sadržaje namenjene kvalitetnom obogaćivanju postojećih obrazovnih programa i razvoju novog pristupa edukaciji, a u funkciji boljeg informisanja mladih:

EUTUTOR VEB PLATFORMA

- ▶ Ima za cilj da obezbedi postojanje i laku upotrebu različitih edukativnih sadržaja na temu EU kao što su elektronski priručnik, ppt prezentacije, video lekcije, testovi, kvizovi i drugi materijali
- ▶ Na ovaj način podstaći će se fleksibilniji i kreativniji načini učenja i dopreti do što većeg broja učenika, profesionalaca, kreatora politika i drugih, kao i osigurati široka diseminacija na nacionalnom, ali i na i regionalnom nivou.
- ▶ Web lokacija:
<http://inees.vps.ns.ac.rs/eu-tutor/>

EU PRIRUČNIK ZA SREDNJE ŠKOLE

- ▶ Priručnik o Evropskoj uniji kreiran je sa ciljem da na sistematizovan, jednostavan, zanimljiv, lak za razumevanje i pristupačan način obezbedi neophodna znanja i informacije o EU.
 - ▶ Priručnik je pripremljen tako da obezbeđuje visok nivo fleksibilnosti, kako bi se gradivo što lakše implementiralo u teme časova iz različitih oblasti (ekonomije, prava, geografije, sociologije, građanskog vaspitanja, stručnih predmeta). Teme iz Priručnika prate video lekcije i kviz-testovi.
 - ▶ Priručnik pruža sveobuhvatnu sliku o EU, sa ciljem sticanja osnovnih i produbljanja prethodno stečenih znanja i boljeg razumevanja prirode i koncepta EU, značaja pridruživanja EU, kao uloge i mogućeg uticaja pojedinca/građanina u procesu pridruživanja EU.
- ▶ <http://inees.vps.ns.ac.rs/wp-content/uploads/2021/02/EU-Handbook-FINAL.pdf>

Seminar za nastavnike I
EU Info dan za učenike
srednjih škola

**NA PUTU KA EU -
IZAZOVI I MOGUĆNOSTI**

Seminar za nastavnike

- ▶ Seminar se organizuje sa ciljem da se kroz zanimljiva predavanja eksperata i diskusiju obezbedi sticanje i proširivanje postojećih znanja o Evropskoj uniji, kao podsticanje i motivisanje nastavnika srednjih škola da u okviru predmeta koji su im povereni, informišu mlade i podstaknu ih na razmišljanje o Evropskoj uniji.

EU Info dan za učenike

- ▶ Stručnjaci za različite teme o EU, predstaviće ciljeve i važnost projekta, različita pitanja koja se tiču EU i podstaci će studente da koriste veb platformu EUTutor za dalje znanje.
- ▶ Srednjoškolci će imati priliku da se upoznaju sa projektom, EU, mogućnostima koje pruča po pitanju obrazovanja, mobilnosti, zapošljavanja, kao i mogućnostima samoedukacije putem EUTutor platforme.

Konferencija

EU ZA MLADE - IZAZOVI I MOGUĆNOSTI

- ▶ Cilj konferencije je da razvije dijalog između učesnika - srednjoškolskih institucija koje će predstavljati nastavnici, akademske zajednice, predstavnika vladinog sektora, nevladinog sektora i drugih zainteresovanih strana.
- ▶ Teme panela i učesnici konferencije ukazaće na najznačajnije aspekte procesa pridruživanja i razmotriće dalje korake za uključivanje mladih u promene koje slede na putu evropskih integracija, kao i na značaj izučavanja tema o EU na svim nivoima obrazovanja.
- ▶ Konferencija će se održati u maju 2022. u Visokoj poslovnoj školi strukovnih studija u Novom Sadu.

INEES projekat

The research is being conducted by Novi Sad School of Business within the Erasmus + Jean Monnet project: Introduction to the EU - Education for Secondary Schools (INEES) funded by EACEA, EU.

Project nr. 610767-EPP-1-2019-1-RS-EPPJMO-PROJECT

Project manager: dr Nataša Papić-Blagojević

Novi Sad School of Business

<http://www.vps.ns.ac.rs/en/home/>

Address: Vladimira Perića - Valtera 4, 21000 Novi Sad

Phone: +381 21 485 4000; +381 21 485 4004

E-mail: skola@vps.ns.ac.rs

Inees project: inees.project@gmail.com

FB page: <https://www.facebook.com/ineesproject/>